

Boeren met Energie;

Energietransitie op het boeren erf

1. Waarom aan de slag met het project 'Boeren met Energie'

Klimaatverandering

De laatste jaren wordt steeds meer aandacht geschonken aan Klimaatverandering. Deze uit zich door een opwarming van de aarde en tevens het grilliger worden van weersomstandigheden waarbij zich vooral steeds meer extreme situaties voordoen. Heel veel water, heel weinig water, hete zomers met hittestructuren, het korter worden van lente- en herfstperioden. Dit heeft tevens impact op de landbouw. Oogsten zijn bijvoorbeeld kwetsbaar door droogte of door extreme regenbuien. Steeds meer mensen en bedrijven beseffen dat er wat moet veranderen. Hierbij is de landbouw één van de partijen die een verandering en ommekeer kunnen veroorzaken. De landbouw kan dit echter niet alleen. Ook industrie, maatschappij en overheid moeten meebewegen. Er moet in de landbouw veel veranderen om in 2050 voor wat betreft landbouw en landgebruik klimaatneutraal te zijn.

De klimaatverandering biedt de agrarische sector echter ook wel degelijk kansen om te zoeken naar (innovatieve) oplossingen om te verduurzamen, uitstoot van broeikasgas te verminderen en kringlopen te sluiten (NH₃/CO₂ e.a.). De agrarische sector zal in de toekomst haar CO₂-uitstoot steeds verder moeten reduceren en daarom is het nodig om nu de juiste maatregelen te onderzoeken en simpelweg te beginnen. Het begin van elke verandering is het creëren van bewustwording. Wat is de aanleiding, waar doen we het voor. Bovendien is het, om echt resultaat te behalen, van belang dat de grote meerderheid mee gaat doen. Een stimulans, zowel financieel maar liever ook intrinsiek, is hierbij nodig.

Energie-transitie

Een belangrijke 'instrument' om klimaatverandering tegen te gaan betreft de energie-transitie. Door een brede aandacht voor maximale energiebesparing en verdere vergroting van de productie van duurzame energie wordt beoogd een significante bijdrage te leveren aan de beperking van CO₂ – uitstoot. De energie-transitie biedt daarbij (naast vanzelfsprekend een complexe uitdaging) zeker ook kansen en mogelijkheden voor de primaire sector. Cruciaal bij het welslagen van de transitie is daarbij rechtstreekse betrokkenheid van en samenwerking tussen ondernemers.

LLTB start daarom een breed ondernemersgedreven project waarbij primair ondernemers individueel EN in samenwerking met elkaar de energie-transitie omarmen als regulier bedrijfsaspect. Bij de uitvoering van het project bouwt LLTB voort op een – in 2022 – succesvol uitgevoerd pilotproject door Arvalis.

Kostenbesparing en potentieel nieuw verdienmodel

Naast het gezamenlijk beperken van het energieverbruik en waar mogelijk het bijdragen aan de productie van duurzame energie is kostenbesparing vanzelfsprekend eveneens een belangrijk aspect van het project. Hoe minder energie u verbruikt, des te groter de kostenbesparing. En wellicht zijn er aanvullende mogelijkheden om alleen – of samen met collega's - een rol te gaan spelen in de energievoorziening die daarmee een aanvullend verdienmodel zou kunnen gaan betekenen.

2. Wat kunt u van het project verwachten?

Als deelnemer van het project wordt u onderdeel van een unieke samenwerking waarbij LLTB samen met haar uitvoerende partners Arvalis, Full Power Support en Yookr en in samenwerking met De Boeren Academie aan de slag gaan om u zoveel mogelijk te ontzorgen op het vlak van energie- (besparing) en productie en u zo goed mogelijk op de hoogte te brengen van nieuwe ontwikkelingen binnen dit thema. Als deelnemer kunt u daarbij concreet gebruik maken van de volgende vier producten:

PRODUCT 1 : Nulsituatie Energie-Onderzoek

Doel: Vergroten bewustzijn ondernemer met betrekking tot kansen voor beperking energieverbruik en potentie voor productie van duurzame energie

Naast het algehele energie-verbruik worden doorrekeningen gemaakt naar specifieke verbruiken per dier en worden overzichten gegenereerd van ingevoerde besparende maatregelen (indien mogelijk gekoppeld aan Meldplicht Energiebesparende Maatregelen) . Naast het in beeld brengen van verbruiksgegevens dat als input dient voor de benchmark ontvangen de deelnemers elk een individuele rapportage met als onderdelen:

- Inkoopstrategie

- Controle op correctheid van factuur op basis van afspraken tussen ondernemer en leverancier en / of netwerkbeheerder
- Informatie over mogelijke directe besparingsmogelijkheden 'op de factuur'

- Overzicht relatief energieverbruik en vergelijking met landelijke gemiddeldes en collega's

- Overzicht ingevoerde energiebesparende maatregelen / Nog uit te voeren maatregelen (op basis van Lijst Erkende Maatregelen danwel ervaringen van collega-deelnemers) met behulp van:

- Quickscan Electra
- Quickscan aardgas
- Opname in Benchmark-systematiek

PRODUCT 2: Implementatie Individueel Energie Dashboard

Doel: Automatisering van gegevens en continuïteit van aandacht en inzicht

Op basis van het Nulsituatie – Onderzoek, de individuele wensen en de technische mogelijkheden op de locaties wordt per ondernemer een Individueel Energie Dashboard gegenereerd. Dit dashboard is ontwikkeld en getest in een voorfase van onderliggend project en wordt aldus verder uitgerold. Vanwege continue evoluerende inzichten, kennis en technische mogelijkheden wordt er van uitgegaan dat dit dashboard gedurende het traject nog verder geoptimaliseerd gaat worden. De (door-) ontwikkeling van dit dashboard (dat momenteel voor huidig gebruik 100 % operationeel is) vindt plaats parallel aan dit project.

PRODUCT 3: Collectieve benchmark – Vergelijken met collega's

Doel: Spiegeling en inhoudelijke verdieping

Wanneer de gegevens van de deelnemers zijn verzameld en er een onderverdeling gemaakt is naar (sub-) sectoren en / of regio's worden de specifieke benchmark-overzichten gegenereerd. Deze overzichten vormen de basis van de verdiepingsbijeenkomsten die zich richten op onderlinge spiegeling. Nadrukkelijk is de benchmark daarbij een middel en niet een doel op zich. De benchmarks worden in principe PER ondernemersgroep vertrouwelijk behandeld en slechts extern gedeeld op eventueel verzoek van de deelnemers (bijvoorbeeld om vergelijkingen te maken met andere groepen / sectoren).

Als deelnemer bepaald u zelf welke gegevens met wie wel en met wie niet mogen worden gedeeld!

PRODUCT 4: Kleinschalige verdieping, sectorale themabijeenkomsten en E-learning

Vanuit het project worden regelmatig kleinere of grotere (inhoudelijke) themabijeenkomsten georganiseerd waaraan u kunt deelnemen. De onderwerpen van deze bijeenkomsten worden bepaald in samenspraak met de deelnemers.

1) Kleinschalige workshops

Binnen de afzonderlijke (nader te vormen) ondernemersgroepen (met vertrouwelijke benchmark) worden kleinschalige workshops georganiseerd. Deze workshops worden georganiseerd conform een uniforme opzet. Voorbeelden van onderwerpen :

- Reflectie benchmark (letterlijk: het onderling vergelijken van energiegegevens en ervaringen) inclusief additionele besparingsopties
- Maximalisering zon-op-dak
- Naar behoefte aanvulling met externe specifieke expertise

Ontwikkeling naar lokale Energie-clusters en optimalisering samenwerking

2) Sectorspecifieke themabijeenkomsten

Per sector worden jaarlijks 2 inhoudelijke themabijeenkomsten georganiseerd. Deze bijeenkomsten staan open voor zowel deelnemers als 'niet-deelnemers' aan het project en bieden op basis van ondernemersbehoeftes specifieke inhoudelijke verdieping op energie-(sub-)thema's.

3) E-Learning

In samenwerking met LTO Academy is recent De Boeren Academie opgericht. Binnen DBA is een zeer uitgebreide E-learning leermodule gerealiseerd rond het thema (Duurzame) Energie. Betreffende leermodule geeft de gebruiker een totaaloverzicht van technische, juridische en beleidsmatige achtergronden. De Leermodel 'Energie' sluit inhoudelijk perfect aan op het project 'Boeren met Energie'. Om deze reden wordt deelnemers de mogelijkheid geboden om binnen het project tevens gebruiker te worden van deze uitgebreide leermodule. Deelname aan de E-learning module wordt parallel aan het project aangeboden aan de deelnemers.

3. Hoe doet u mee ?

Het project wordt gefinancierd middels een samenwerking van de LLTB met diverse gemeentes in Noord- en Midden Limburg. Deelnemende gemeentes zijn via een zogenaamde Coalition of the Willing bij het project betrokken. In eerste instantie is ruimte voor deelname van 50 LLTB-leden uit de deelnemende gemeentes. De eerste wervingsperiode loopt daarbij van 1 februari tm/ 31 maart. De **eerste 50 deelnemers** (verdeeld over de deelnemende gemeentes) kunnen kosteloos deelnemen aan het project. Mocht na de wervingsperiode blijken dat er een overschrijding is van het aantal deelnemers zullen we in afstemming met de deelnemende gemeentes bekijken of er mogelijkheden zijn voor uitbreiding van het project.

4. Beknopte informatie

- De belangrijkste informatie over het project vindt u op [Boeren met Energie \(lltb.nl\)](http://Boeren met Energie (lltb.nl)). Tevens kunt u zich hier ook aanmelden voor het project.

Na aanmelding ontvangt u begin april informatie over definitieve doorgang van het project alsmede de planning van activiteiten en uw persoonlijke ondersteuning door onze uitvoeringspartners.